

ИСТОРИЈА

год. XLIX, бр.1

Здружение на историчарите на Република Македонија

JOURNAL OF HISTORY

year. XLIX, N° 1

Association of the Historians of the Republic of Macedonia

ЗИРМ
ЗИРМ

2014

ИСТОРИЈА, год. XLIX, бр.1
JOURNAL OF HISTORY, year XLIX, No 1

Редакција:

Антонио РИГО (Италија)
Ендрју П. РОАЧ (Велика Британија)
Лила МОРОЗ – ГЖЕЛАК (Полска)
Денис ОЗДЕН (Турција)
Маја АНГЕЛОВСКА-ПАНОВА (Македонија, главен и одговорен уредник)
Лилјана ГУШЕВСКА (Македонија)
Катерина МИРЧЕВСКА (Македонија)
Драган ЗАЈКОВСКИ (Македонија, секретар)
Игор ЈУРУКОВ (Македонија)

Editorial Board:

Antonio RIGO (Italy)
Andrew P. ROACH (United Kingdom)
Lila MOROZ-GRZELAK (Poland)
Denis ÖZDEN (Turkey)
Maја ANGELOVSKA-PANOVA (Macedonia, Editor in Chief)
Liljana GUSHEVSKA (Macedonia)
Katerina MIRCHEVSKA (Macedonia)
Dragan ZAJKOVSKI (Macedonia, Secretary)
Igor JURUKOV (Macedonia)

Јазична редакција: Лилјана ГУШЕВСКА
Macedonian language editor: Liljana GUSHEVSKA

Адреса на ЗИРМ: Григор Прличев, бр.3, 1000 Скопје, Република
Македонија
Address of AHRM: Grigor Prlichev, No 3, 1000, Skopje, Republic of
Macedonia
www.zirm.org

Печати: САК-СТИЛ
Printing: SAK-STIL

Печатењето е финансирано од Министерството за култура на Република
Македонија
Printing is funded by the Ministry of Culture of the Republic of Macedonia

СОДРЖИНА

CONTENTS

СТАТИИ / ARTICLES

Трајче НАЦЕВ, Драган ВЕСЕЛИНОВ СТРАТЕШКИТЕ ВРЕДНОСТИ НА ВОЕНИТЕ УТВРДУВАЊА ВО ДОЦНАТА АНТИКА ПО ДОЛИНАТА НА РЕКА БРЕГАЛНИЦА	7
Michel GYBELS MANICHAËISM, A RELIGION INSPIRED BY JESUS, BUDDHA AND ZARATHUSTRA.....	21
Габриела СИМОНОВА ГОТИТЕ МЕЃУ ПАГАНСТВОТО И ХРИСТИЈАНСТВОТО: ТРАНЗИЦИЈА, ТРАДИЦИЈА И РЕПЕРКУСИИ	33
Драган ЗАЈКОВСКИ БОРБАТА ЗА ЦРКОВНА ПРЕВЛАСТ ВО МАКЕДОНИЈА ВО ВРЕМЕТО НА АКАКИЕВАТА ШИЗМА (484–518): КОНСТАНТИНОПОЛ VSРИМ	49
Martin HUSÁR END OF ANTIQUITY AND BEGINNING OF THE EARLY MIDDLE AGES (4 TH – 8 TH CENTURY) IN TODAY'S SLOVAKIA AND MACEDONIA	61
Ненад МИЛАНОВИЌ СПОРОТ ОКОЛУ ИКОНИТЕ ВО ВИЗАНТИЈА И ПЕРЦЕПЦИЈАТА НА КОНСТАНТИН ФИЛОСОФ	77
Peter IVANIČ, Martina LUKÁČOVÁ JOURNEYS OF ST. METHODIUS WITHIN THE YEARS 860 - 881	89
Митко Б. ПАНОВ САМУИЛОВАТА ДРЖАВА ВО ВОЕНАТА И ДУХОВНАТА РЕПРЕЗЕНТАЦИЈА НА ЈОВАН ГЕОМЕТАР.....	105

Dragan GJALEVSKI BYZANTINE “JUST” WAR AND IMPERIAL INTERESTS IN THE BALKANS DURING THE TENTH CENTURY	125
Орданчо ПЕТРОВ СРЕДНОВЕКОВНИТЕ КАМЕНОФРЛАЧКИ ПОСТРОЈКИ ОД ТВРДИНАТА ПРОСЕК ВО СПИСИТЕ НА НИКИТА ХОНИЈАТ	137
Александар МЕШКОВ КУЛТОТ НА СВЕТЕЦОТ И ЗНАЧЕЊЕТО НА МАНАСТИРОТ СВ. ГАВРИЛ ЛЕСНОВСКИ	147
Elizabeth TIMBERLAKE-NEWEL SIFTING THROUGH THE PAST—INQUISITIONAL CONFESSION IN BOLOGNA AND GAME THEORY	157
Лилјана ГУШЕВСКА НАВРАЌАЊЕ КОН ДРАМАТА <i>МАКЕДОНСКА</i> <i>ЕМИГРАЦИЈА</i> ОД ВОЈДАН ЧЕРНОДРИНСКИ	171
Димитар Љоровски ВАМВАКОВСКИ ГРЧКАТА ПОЛИТИКА КОН ОСМАНЛИСКА МАКЕДОНИЈА (1900-1903): ПЕРИОД НА РЕОРГАНИЗАЦИЈА И ДУАЛИЗАМ.....	183
Македонка МИТРОВА СРПСКАТА ПАРАВОЕНА ОРГАНИЗАЦИЈА ВО ОСМАНЛИСКА МАКЕДОНИЈА (1903-1908)	201
Ирена АВИРОВИЌ РЕГИСТРИРАЊЕТО НА МАКЕДОНСКИТЕ ИСЕЛЕНИЦИ ВО СОЕДИНЕТИТЕ АМЕРИКАНСКИ ДРЖАВИ ВО МЕЃУВОЕНИОТ ПЕРИОД: ИДЕНТИТЕТСКА РАСПРАВА.....	219
Ledia DUSHKU ALBANIA AND GREECE IN THE COURSE OF THE FIRST BALKAN WAR	233

Надежда ЦВЕТКОВСКА, Лидија ЃУРКОВА
АГРАРНАТА СТРУКТУРА НА ТЕТОВСКИОТ ОКРУГ
(според пописот на населението од 31 март 1931 година) 249

Марјан ИВАНОВСКИ
МАКЕДОНСКИ НАЦИОНАЛЕН ФРОНТ: ПРВАТА
МАКЕДОНСКА ЕМИГРАНТСКА ПОЛИТИЧКА
ОРГАНИЗАЦИЈА ВО ЗАПАДНА ЕВРОПА ПО ВТОРАТА
СВЕТСКА ВОЈНА 257

Александар СПАСЕНОВСКИ
УСТАВНО-ПРАВНИ АСПЕКТИ НА
МАКЕДОНСКИОТ СОЦИЈАЛИСТИЧКИ МОДЕЛ
НА СЕКУЛАРИЗАМ 267

Драгица Поповска
МУЗЕЈОТ НА ХОЛОКАУСТОТ ВО СКОПЈЕ: МЕСТО НА
СЕЌАВАЊЕ 281

Ruzica SACANOVSKA
HISTIRICAL BASIS OF SOCIOLOGICAL METHODOLOGY.. 291

МАТЕРИЈАЛИ/ MATERIALS

Славчо КОВИЛОСКИ
АРХИВСКИ ДОКУМЕНТИ ЗА ТРИ ТРГОВСКИ
ФАМИЛИИ ОД ПРИЛЕП: ПОПОВИ, ВРТАНОВИ И
БЕЛАЗЕЛКОВИ 303

Марина Михайловна ФРОЛОВА
ALBANIAN AND SLAVIC POPULATION OF THE
OHRIDKAУМАКАМЛЫК ACCORDING TO THE REPORTS
OF RUSSIAN DIPLOMATS (60-IES OF THE XIX C.) 313

Александар МАНОЈЛОВСКИ
ЗНАЧАЈНИ ПОДАТОЦИ ЗА РАБОТАТА НА ЕВРЕЈСКАТА
ВЕРСКА ОПШТИНА ВО СКОПЈЕ ВО 1946 ГОДИНА..... 335

Александар СИМОНОВСКИ
ЗАПИСНИК ОД СОСЛУШУВАЊЕТО НА БОГЕ
АТАНАСОВ ВЕЛЕСКИ НА 15 ЈАНУАРИ 1947 ГОДИНА..... 343

Борче ИЛИЕВСКИ
АРХИВСКИ МАТЕРИЈАЛИ ЗА ИСТОРИЈАТА НА
МАКЕДОНСКАТА ПРАВОСЛАВНА ЦРКВА (ПРЕДЛОГ-
УСТАВОТ НА МАКЕДОНСКАТА ПРАВОСЛАВНА
ЦРКВА) 351

ПРИКАЗИ / BOOK REVIEWS

Марија ПАНДЕВСКА
СТО ГОДИНИ ОД БАЛКАНСКИТЕ ВОЈНИ, ПРИЛОЗИ ОД
НАУЧНИОТ СОБИР ОДРЖАН НА 3И 4 ДЕКЕМВРИ 2012
ГОДИНА, МАНУ, СКОПЈЕ 2013..... 371